

**Zpráva o činnostech Sekce
zemědělských vstupů za rok 2015**

Zpracovali:

Mgr. Šárka Poláková, PhD
Ing. Michaela Smatanová, Ph.D.
Ing. Jaroslav Houček
Ing. Jiří Fiala, Ph.D.
Ing. Michal Beránek
Dr., Ing. Přemysl Fiala
Ing. Martin Prudil, Ph.D.
Ing. Olga Venerová
Ing. Pavel Minář, Ph.D.

Schválil:

Ing. Miroslav Florián, Ph.D.

Obsah

Úvod.....	2
1 Oddělení krmiv (OdK).....	2
1.1 Úřední kontroly krmiv	2
1.1.1 Odběr vzorků krmiv	5
1.2 Evidence krmivářských provozů	6
2 Biologické zkoušení krmiv (BZK)	7
3 Oddělení hnojiv (OdH)	7
3.1 Registrace.....	8
3.2 Odborný dozor.....	8
4 Oddělení výživy rostlin.....	9
4.1 Agrochemické zkoušení zemědělských půd	9
4.2 Stacionární výživářské a vegetační nádobové zkoušky	10
5 Oddělení půdy a lesnictví (OdPL)	11
5.1 Bezpečnost půdy.....	11
5.2 Lesnická činnost	12
6 Oddělení ekologického zemědělství (OdeZ)	14
6.1 Kontroly ekologického zemědělství	14
6.2 Dlouhodobý ekologický stacionární pokus.....	14
7 Odbor přípravků na ochranu rostlin (OPOR).....	15
7.1 Povolování přípravků na ochranu rostlin	15
7.2 Osvědčování způsobilosti pracovat podle zásad GEP	17
7.3 Postregistrační kontrola přípravků.....	17
7.4 Profesionální zařízení pro aplikaci přípravků	17
8 Odbor kontroly zemědělských vstupů (OKZV)	18
8.1 Kontroly podmíněnosti (Cross Compliance).....	18
8.2 Národní kontroly.....	19
8.2.1 Kontroly v prvovýrobě	19
8.2.2 Kontroly mimo prvovýrobu.....	20
8.2.3 Kontroly přípravků na ochranu rostlin v obchodní síti	20
8.3 Delegované kontroly.....	21

Úvod

Sekce zemědělských vstupů (SZV) zahrnuje činnosti v oblasti krmiv, hnojiv, půdy, ekologického zemědělství, lesnictví, přípravků na ochranu rostlin a souvisejících úředních kontrol. Od roku 2015 má dva odbory - Odbor kontroly zemědělských vstupů (OKZV) a Odbor přípravků na ochranu rostlin (OPOR) a pět přímo řízených oddělení.

I nadále probíhá na sekci úzká spolupráce mezi jednotlivými odbory a odděleními, ve spolupráci byl rovněž zpracován roční plán kontrolní a analytické činnosti za účelem zajištění koordinace kontrolní činnosti, odběrů a analýz vzorků. I v roce 2015 se jednotlivé odbory a oddělení podíleli na tvorbě legislativy (národní i evropské), organizovali vzdělávací akce, vykazovali publikační a osvětovou činnost a poskytovali informace podle příslušných právních předpisů.

Tato zpráva uvádí přehled stěžejních činností jednotlivých odborů a oddělení SZV v roce 2015, dále jsou ve zprávě uvedeny počty a výsledky inspekčních kontrol a odběrů vzorků.

1 Oddělení krmiv (Odk)

1.1 Úřední kontroly krmiv

Úřední kontroly krmiv, doplňkových látek a premixů provádějí inspektoři OKZV podle ročních plánů kontrolní činnosti, v souladu s metodickými pokyny. Kontroly provozů probíhají bez předchozího upozornění. Úřední kontroly jsou zaměřeny na všechny fáze výroby, skladování a používání krmiv, doplňkových látek a premixů.

V oblasti krmiv ÚKZÚZ provádí následující typy úředních kontrol:

- **běžné kontroly** výroby a uvádění krmiv,
- **cílené kontroly** krmiv,
- **monitoring** krmiv,
- **mimořádné kontroly** krmiv, včetně kontrol RASFF,
- **registrační kontroly** výroby a uvádění krmiv.

Počty úředních kontrol (s výjimkou kontrol mimořádných a registračních) jsou plánovány na základě analýzy rizik, která zahrnuje zejména počty provozů, které mají být kontrolovány, druhy činností, které kontrolovaný provoz vykonává, pozici a význam subjektu na trhu a počet závad zjištěných v uplynulém období.

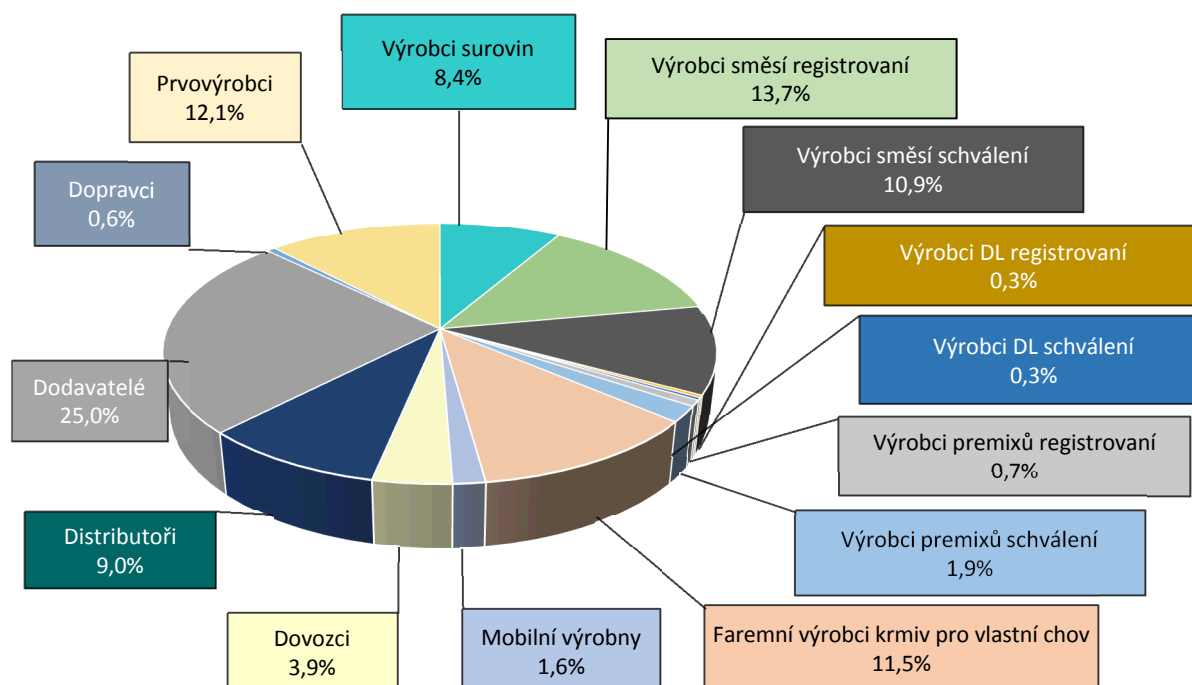
V roce 2015 vykonali inspektoři ÚKZÚZ celkem **2114** úředních kontrol hygieny krmiv. Konkrétní počty kontrol, vztažené k jednotlivým činnostem v kontrolovaných provozech, ukazuje následující tabulka. Některé zemědělské provozy mají registrováno více provozovaných činností, které byly prověřovány v rámci jedné úřední kontroly. Z tohoto důvodu matematický součet kontrol jednotlivých typů provozů překračuje výše uvedený počet fyzicky provedených úředních kontrol krmivářských provozů.

Četnost kontrol je předem stanovena podle prováděných činností, kdy je plánováno zpravidla 1-5 kontrol v podniku ročně (1 kontrola u distributorů nebo dodavatelů, mobilních mícháren, 5 kontrol například u výrobců premixů).

Počty registrovaných a kontrolovaných provozů v roce 2015

2015	Počet provozů v evidenci ÚKZÚZ	Počet provedených kontrol
Výrobci krmných surovin	275	259
Výrobci krmných směsí registrovaní	198	420
Výrobci krmných směsí schválení	110	336
Výrobci doplňkových látek registrovaní	5	9
Výrobci doplňkových látek schválení	6	9
Výrobci premixů registrovaní	4	23
Výrobci premixů schválení	23	59
Faremní výrobci krmiv pro vlastní chov	420	355
Mobilní výrobní	64	49
Dovozy	259	119
Distributoři	735	278
Dodavatelé	1249	769
Dopravci	1088	18
Prvovýrobci	28432	372

Procentické zastoupení provedených kontrol podle typu provozu

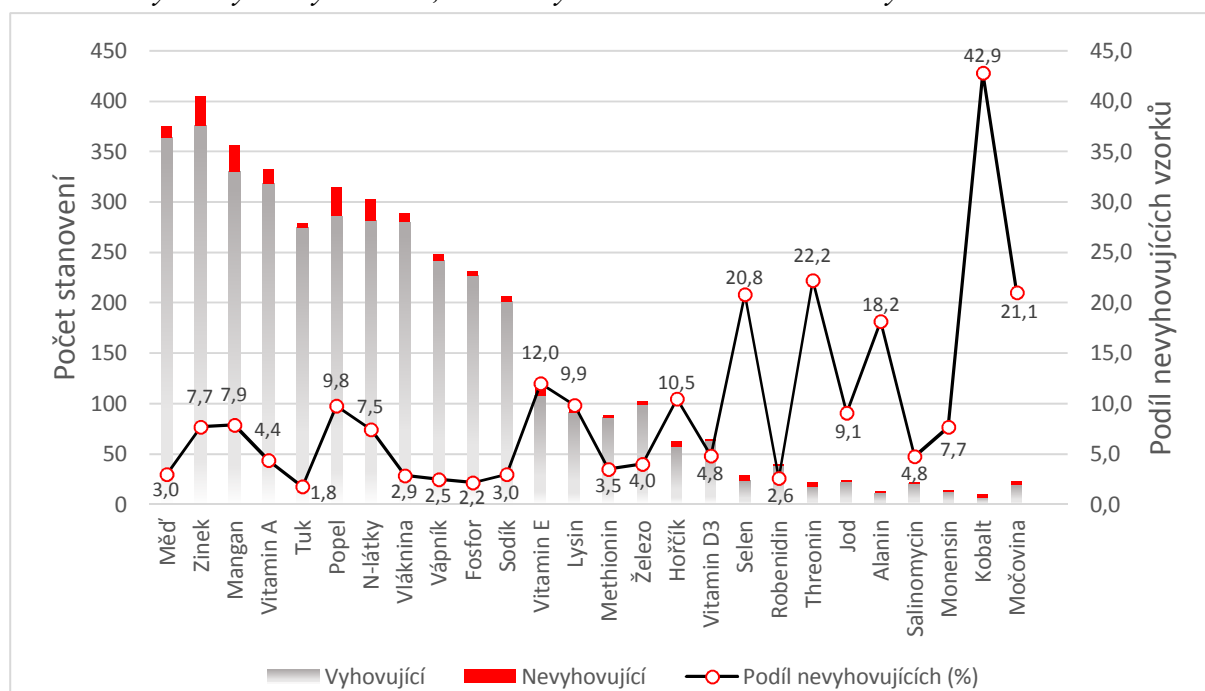

Běžné kontroly

Představují plánované kontroly, které zahrnují více oblastí (plnění podmínek registrace/schválení, označování, kontroly zařízení a vybavení, dokumentace, atd.). Oblasti, na které se inspektor zaměří, ovlivňuje okamžitá situace v provozu a inspektor se může na místě rozhodnout, co bude při kontrole sledovat. Součástí běžné kontroly může být odběr vzorku.

Při běžné kontrole bylo v roce 2015 odebráno **469** vzorků krmiv, jako nevyhovující bylo hodnoceno 107 analyzovaných vzorků (22,8 %). Nejčastěji byla nevyhovující kompletní krmiva (36 vzorků) a doplňková krmiva (24), dále minerální krmiva (18), krmné suroviny (17) a premixy (12). Závady byly nejčastěji zjištěny v úrovni obsahu stopových prvků zinku, manganu a mědi nebo deklarovaného obsahu popela či N-látek. V roce 2014 běžné kontroly nevyhovělo 19,9 % odebraných vzorků.

Souhrnné výsledky analýz vzorků, odebraných v rámci běžné kontroly

Cílené kontroly

Jsou plánované kontroly, zaměřené na aktuální rizika v krmivovém řetězci. V uplynulém roce byly aktivity zaměřeny mimo jiné na kontrolu křížové kontaminace krmiv kokcidiostatiky nebo léčivy, sledování obsahu dioxinů, pesticidů, těžkých kovů i přítomnost genetických modifikací nebo zpracovaných živočišných proteinů ve vybraných krmivech. Součástí cílené kontroly je vždy odběr vzorku krmiva, u kterého se zjišťuje, zdali nebyly porušeny legislativou stanovené limity obsažené látky.

V rámci cílené kontroly bylo v roce 2015 odebráno **981** vzorků krmiv. Nevyhovujících bylo 25 analyzovaných vzorků (2,5 %), z tohoto počtu bylo 11 krmiv nejakostních, 1 krmivo falšované a 13 vzorků krmiv s ohroženou bezpečností (3 podmíněně použitelná krmiva pro jiné druhy nebo kategorie zvířat a 10 znehodnocených krmiv). V roce 2014 cílené kontroly nevyhovělo 2,8 % odebraných vzorků. Do cílené kontroly je zahrnuto i 50 vzorků krmiv každoročně odebíraných na žádost SÚJB ke stanovení radiační kontaminace.

Monitoring

Monitoring krmiv je koordinovaný inspekční program, který umožňuje sledování hladin látek, pro které většinou ještě nebyly stanoveny závazné limity, avšak jsou uvedeny směrné hodnoty pro posouzení jejich výskytu v krmivech (např. mykotoxiny).

Při monitoringu krmiv bylo v roce 2015 prověřeno **52** vzorků vyrobených krmiv a **45** vzorků krmiv připravených pro zkrmení na farmách. Sledovány byly hladiny mykotoxinů (aflatoxiny, zearalenon, ochratoxin A, fumonisiny B1 a B2, DON, T2 a HT2 toxin, beauvericin, enniatiny, nivalenol). U 5 vzorků krmiv (2 x krmná kukuřice, kukuřičná siláž, lihovarské výpalky kukuřičné, KKS pro výkrm prasat A2) bylo zjištěno překročení směrných hodnot pro obsah zearalenonu nebo deoxynivalenolu.

Mimořádné kontroly

Nejsou součástí plánu, jedná se o kontroly, které vyvolají vnější podněty např. varování ze systému RASFF, stížností spotřebitelů nebo informace od krajských veterinárních správ. V roce 2015 bylo uskutečněno celkem **27** kontrol na podnět (SVS, podněty spotřebitelů, RASFF) a odebráno bylo 10 vzorků krmiv, z nichž 2 vzorky byly nevyhovující. V rámci systému RASFF bylo provedeno 5 kontrol, při nichž byl odebrán 1 vzorek krmiva, vyhodnocen jako vyhovující.

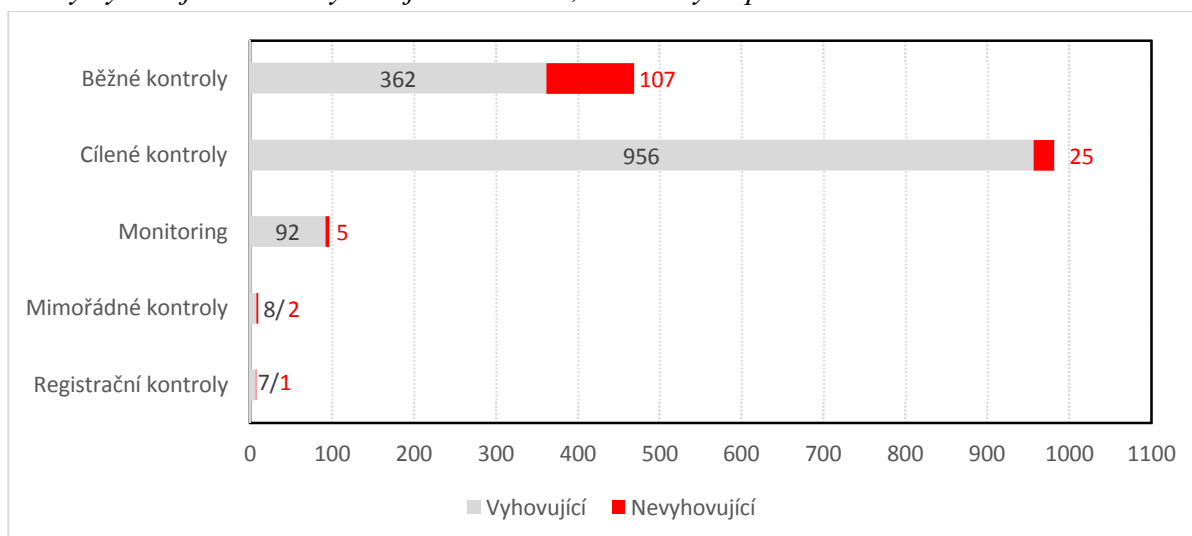
Registrační kontroly

Rovněž nejsou plánovány a jsou iniciovány doručením žádosti provozovatelů o registraci, schválení nebo změnu rozsahu registrace provozu. V roce 2015 bylo provedeno **42** registračních kontrol.

1.1.1 Odběr vzorků krmiv

Součástí většiny úředních kontrol (a m.j. všech cílených kontrol) je také odběr vzorků. V roce 2015 bylo odebráno celkem **1565** vzorků krmiv, jako nevyhovujících bylo vyhodnoceno 140 vzorků (8,9 %). Následující graf uvádí, jaké bylo rozložení odběru vzorků v jednotlivých typech provedených kontrol. Nejčastěji byly vzorky odebrány v rámci cílené kontroly (62,8 % vzorků) a běžné kontroly (30,0 %).

Počty vyhovujících a nevyhovujících vzorků, odebraných při úředních kontrolách krmiv

1.2 Evidence krmivářských provozů

V registračním systému ÚKZÚZ bylo k 31. 12. 2015 evidováno **19 386** subjektů, které požádaly o registraci krmivářských provozů pro činnost výroba, uvádění do oběhu, prvovýroba nebo doprava krmiv. V převážné většině se jedná o fyzické osoby – **14 918** subjektů, právnické osoby – **4 463** subjektů a **5** zahraničních právních subjektů, které mají v ČR registrovaný provoz. Celkem bylo u těchto subjektů k tomuto datu evidováno **31 857** provozů, z toho schválených bylo **337** a registrovaných provozů **1843**, zbyvajících **29 677** jsou provozy zemědělské prvovýroby a dopravci krmiv. V roce 2015 bylo nově schváleno **16** a registrováno **901** provozů. Změny v evidenci byly provedeny u **19** schválených a **603** registrovaných provozů. Z evidence bylo vyjmuto **862** provozů (z toho 13 schválených a 849 registrovaných).

Převážná většina nově registrovaných provozů se týká zemědělské prvovýroby a dopravců. Přetrvává trend mírného nárůstu provozů výrobců a u dodavatelů krmiv pro zvířata v zájmovém chovu se jedná o nárůst markantní. Pokles schválených a registrovaných provozů ustává a meziročně se téměř nemění. Počty výrobních provozů krmných surovin se dlouhodobě nemění vůbec.

Přehled specifikací činností v registrovaných nebo schválených krmivářských provozech včetně údaje o počtech distributorů, dodavatelů a dovozců krmiv

Stav k 31. 12. 2015

2015	Schválení	Registrovaní	Celkem
Výrobci krmných surovin	9	266	275
Výrobci doplňkových látek	6	5	11
Výrobci premixů	23	4	27
Výrobci krmných směsí	110	198	308
Faremní výroba krmiv pouze pro vlastní chov	0	420	420
Mobilní výrobní	0	64	64
Zemědělská prvovýroba – všeobecně	0	28 432	28 432
Dovozci krmiv	87	172	259
Dodavatelé krmiv	219	1 030	1 249
Distributoři	137	598	735
Dopracovníci krmiv	0	1 088	1 088
Uvádění na trh – krmné suroviny	0	1 347	1 347
Uvádění na trh – krmné směsi	186	847	1 033
Uvádění na trh – doplňkové látky	216	163	379
Uvádění na trh - premixy	162	94	256

Pozn.: V rámci jednoho provozu může být prováděno současně i více činností

Přehled provedených registrací za rok 2015

2015	Schválené provozy	Registrované provozy	Prvovýroba	Celkem
Nové registrace	16	158	743	917
Změna registrace	19	216	387	622
Zrušení registrace	13	89	760	862

Kontakt: vedoucí oddělení - Ing. Michal Beránek, tel. 257 294 240, michal.beranek@ukzuz.cz

2 Biologické zkoušení krmiv (BZK)

V rámci biologického zkoušení krmiv dokončil ÚKZÚZ na biologické testovací stanici (BTS) Lípa v roce 2015 jednu testaci, která byla započata v roce 2014. Jednalo se o ověření produkční účinnosti kompletní krmné směsi pro nutrie standardního typu. Konkrétně proběhl výkrmový pokus zaměřený na posouzení vlivu restriktce krmiva na růst a jatečnou hodnotu. Tato testace byla provedena pro Českou zemědělskou univerzitu (ČZU) v Praze. Testace byla ukončena v dubnu 2015.

V lednu 2015 začala nová testace pro Výzkumný ústav živočišné výroby, v.v.i. (VÚŽV). Tato testace spočívala v ověření vlivu obsahu vápníku, fosforu a přídavku fytázy v krmných směsích pro nosnice na užitkovost a kvalitu vajec. Tato testace pokračuje až do konce února 2016.

Dalším, nově založeným pokusem, bylo ověření účinnosti kompletní krmné směsi pro výkrm kuřat chovaných na maso se zařazením huminových látek do pitné vody. Cílem bylo ověření vyšších přírůstků v rámci výkrmu a zároveň snížení konverze krmiva na jednotku přírůstku. Tato testace byla provedena pro firmu ReConsulting a.s., se sídlem v Praze. Testace byla ukončena v červnu.

Na základě dosažených výsledků u brojlerových kuřat byla následně provedena ještě biologická testace přípravku s huminovými látkami v období září až říjen u pekingských kachen typu Cherry Valley.

Kontakt: vedoucí oddělení - Ing. Vladimír Klement, CSc. tel. 569 430 444, vladimir.klement@ukzuz.cz

3 Oddělení hnojiv (OdH)

V roce 2015 pokračovala registrace hnojiv a pomocných látek podle zákona č. 156/1998 Sb., o hnojivech. Kromě registrace pracovníci OdH evidují hnojiva a pomocné látky uváděné do oběhu i dalšími 3 legálními způsoby, tzn. v režimu ohlášení (podle zákona č. 156/1998 Sb., o hnojivech), vzájemného uznávání (podle [Nařízení EP a Rady \(ES\) č. 764/2008](#)) a HNOJIV ES (podle [Nařízení EP a Rady \(ES\) č. 2003/2003](#)). HNOJIVA ES jsou však evidována a následně

zveřejněna v Registru hnojiv pouze na základě žádosti výrobce resp. dodavatele, protože tato hnojiva ze své podstaty žádné evidenci ani povinnému hlášení nepodléhají.

3.1 Registrace

V režimu registrace bylo v roce 2015 vydáno celkem **459** rozhodnutí, z toho **126** rozhodnutí o registraci, **283** prodloužení platnosti registrace a v **50** případech bylo vydáno rozhodnutí o změně žádosti o registraci. Dále bylo ohlášeno **84** hnojiv, v režimu vzájemného uznávání bylo evidováno **28** výrobků a v režimu HNOJIV ES **114** hnojiv. Zrušeno bylo **21** rozhodnutí o registraci.

3.2 Odborný dozor

V rámci odborného dozoru bylo odebráno celkem **298** vzorků (**177** registrovaných hnojiv a pomocných látek, **37** ohlášených hnojiv, **83** HNOJIV ES a **1** vzájemně uznaný výrobek). Na základě výsledků analýz vzorků bylo zrušeno **21** rozhodnutí o registraci. Důvodem bylo kromě nevyhovujících jakostních ukazatelů také **7** případů překročení limitů rizikových prvků (tab. 1). U HNOJIV ES bylo zahájeno **1** správní řízení (nevyhovující jakostní ukazatele).

Cílené kontroly (tab. 2) zaměřené na průmyslové komposty, digestáty a statková hnojiva byly prováděny jednak u registrovaných a ohlášených výrobků (jako součást odborného dozoru), jednak jako kontrola výrobků určených pro vlastní potřebu. V rámci cílených kontrol bylo rovněž odebráno **12** tzv. sušených hnojů (6 kravských, 5 koňské, 1 slepičí). Kromě standardních stanovení bylo metodou na detekci kyseliny močové ověřováno, zda kravské resp. koňské hnoje neobsahují větší podíl drůbežího hnoje než deklarovaných max. 15%. U 1 kravského hnoje bylo zjištěno, že se jedná o hnůj s převažujícím drůbežím podílem - bylo tedy rovněž zahájeno správní řízení.

Tab. 1 Hnojiva, u nichž byly v roce 2015 zjištěny nadlimitní obsahy rizikových prvků *

Výrobek	Žadatel/výrobce	Překročení limitů rizik. prvků (v mg prvku/kg vysuš. vz.)
Superfosfát granulovaný 19 %		Cd (54,2/ 50)
Zahradní zemina		As (34,4/ 20)
Průmyslový kompost, organické hnojivo		Cu (235/ 150); Zn (671/ 600)
KOMPOST FARMÁŘ, organické hnojivo		As (21,8/ 20)
Zahradnický substrát		Zn (399/ 300)
Ledek amonný 27 % N		Pb (19,6/ 10)
Rekultivační substrát		Cu (207/ 100); Hg (1,52/ 1,0); Zn (1060/ 300)

*) červeně vyznačen limit rizikových prvků

Tab. 2 Cílené kontroly v roce 2015 - průmyslové komposty, digestáty, statková hnojiva, sušené hnoje *

	Počet odebraných vzorků (překroč. limitů rizik. prvků/ nedodržení jakostních ukazatelů)	Překročení limitů rizik. prvků (v mg prvku/ kg vysuš. vzorku)
Průmyslové komposty	41 (2/7)	Cu (235/ 150), Zn (671/ 600); As (21,8/ 20)
Digestáty	25 (0/0)	
Statková hnojiva	25 (1/-)	Zn (1680/ 1200) Cu (255/ 250)
Sušené hnoje	13 (0/0)	

* červeně vyznačen limit rizikových prvků

Kontakt: vedoucí oddělení - Ing. Jaroslav Houček, tel. 257 294 218, jaroslav.houcek@ukzuz.cz

4 Oddělení výživy rostlin

4.1 Agrochemické zkoušení zemědělských půd

V roce 2015 bylo prozkoušeno celkem **396 474** ha z. p., což představuje 98,9 % celoročního plánu a bylo odebráno **54 397** půdních vzorků (85 %). Pro MZe byla za tuto oblast vypracována za šestileté období 2009 - 2014 závěrečná zpráva „Výsledky agrochemického zkoušení zemědělských půd“.

AZZP je pravidelné zjišťování vybraných parametrů půdní úrodnosti; provádí se v šestiletých cyklech a zahrnuje odběr vzorků, jejich chemický rozbor a vyhodnocení výsledků. AZZP je prováděno na základě zákona č. 156/1998 Sb., o hnojivech, ve znění pozdějších předpisů a vyhlášky č. 275/1998 Sb., o agrochemickém zkoušení zemědělských půd, ve znění pozdějších předpisů. Na zkoušených pozemcích se stanovují u všech vzorků tyto agrochemické vlastnosti: půdní reakce, obsah přístupného fosforu, draslíku, hořčíku a vápníku. Dále se vypočítává aktuální kationtová výměnná kapacita, potřeba vápnění a poměr K:Mg. Základní agrochemické půdní vlastnosti jsou hodnoceny samostatně pro ornou půdu, vinice, intenzivní sady a chmelnice.

Výsledky agrochemického zkoušení zemědělských půd za období 2009-2014

- ✓ Průměrná hodnota **půdní reakce** zemědělské půdy v ČR je 6,0. Z dlouhodobých výsledků je patrný trend nárůstu silně kyselých a kyselých půd, jako následek nedostatečného vápnění pozemků.
- ✓ Průměrná zásoba přístupného **fosforu** v zemědělské půdě ČR činí podle výsledků této zprávy 87 mg.kg⁻¹. Půdní zásoba přístupného fosforu dlouhodobě mírně klesá a také

srovnání podle kritérií hodnocení má negativní trend a oproti období let 2005-2010 pokles za celou ČR v průměru činí 1 mg.kg^{-1} .

- ✓ Průměrný obsah přístupného **draslíku** na zemědělské půdě ČR je v současné době 247 mg.kg^{-1} , v období 2005-2010 to bylo 238 mg.kg^{-1} . U draslíku je obecně patrná stagnace zásobenosti půd touto živinou, i když dlouhodobé snížení spotřeby draselných hnojiv je podobné jako u fosforu. Pravděpodobně dochází k uvolňování draslíku v půdě z méně přístupných forem.
- ✓ Průměrný obsah přístupného **hořčíku** na zemědělské půdě ČR dlouhodobě, a to již od roku 2005 činí 189 mg.kg^{-1} . Vývojový trend obsahu přístupného hořčíku není zcela jednoznačný, vykazuje stagnaci, ale i mírné kolísání. Tento stav do jisté míry souvisí se zastoupením jiných kationtů v sorpčním komplexu (především draslíku) a tím lepším nebo horším uplatnění méně aktivního hořčíku.
- ✓ Průměrný obsah přístupného **vápníku** v zemědělské půdě ČR je $2\,821 \text{ mg.kg}^{-1}$, mezi lety 2005-2010 byl na úrovni $2\,834 \text{ mg.kg}^{-1}$. Půdní zásoba přístupného vápníku postupně klesá. Tento trend je v poslední době stále více výrazný a plně koresponduje s poklesem půdní reakce.
- ✓ Současný stav zásobenosti zemědělských půd ČR **draslíkem a hořčíkem** se pozitivně projevuje v zužování poměru těchto dvou kationtů, což však při velmi úzkém poměru navozuje problém ve výživě draslíkem a potřebu zvýšeného hnojení touto živinou. V současné době vzájemný poměr těchto prvků činí 1,31.

4.2 Stacionární výživářské a vegetační nádobové zkoušky

V roce 2015 byly na **11** zkušebních stanicích vedeny 4 stacionární polní zkoušky, celkem na **1611** pokusných parcelách. Dlouhodobě se zde provádí zkoušky různých způsobů hnojení a hodnotí se vliv na výnos, kvalitu pěstovaných plodin a půdní vlastnosti. Jedná se o tyto dlouhodobé zkoušky:

- Sledování vlivu stupňované intenzity hnojení na výnos plodin a agrochemické vlastnosti půdy.
- Systém organického hnojení ověřující od roku 1994 minimalizaci nebo úplné vynechání hnojení minerálními hnojivy.
- Porovnání účinnosti organických hnojiv (kejdy, digestátů, kompostu) a minerálního hnojiva při hospodaření ve zranitelné oblasti.
- Ověření účinnosti stupňovaných dávek dusíku, při konstantních hladinách fosforu a draslíku na změny dusíku v půdě, výnosy, kvalitu produktů a výrobnost osevního sledu.

Výsledky byly publikovány na odborných setkáních a v periodikách v České republice i v zahraničí.

Vliv obhospodařování travního porostu na produkci se sleduje od roku 1969 na pokusné ploše v Závišíně. Hodnotí se vývoj produktivity, botanického složení a kvality píce a vlastnosti půdy pod trvalým travním porostem.

Na 12 lyzimetrických stanovištích v odlišných klimatických a půdních podmínkách jsou dlouhodobě sledovány ztráty živin z půdy. Hodnotí se vstupy z organických a minerálních hnojiv, srážkových vod, případně závlahové vody a dále výstupy živin odčerpané sklizní a ztráty živin zjištěné v eluátu.

Ve vegetační hale v Brně bylo v roce 2015 založeno 7 nádobových zkoušek ve 671 nádobách.

V registrační zkoušce byl ověřován vliv kapalných hnojiv s růstovými regulátory. Pokusnými plodinami byly okurky, rajčata a papriky. V postregistrační zkoušce bylo třetím rokem sledováno hnojivo na bázi rostlinného popele, které má charakter organominerálního draselno-vápenatého hnojiva.

Kontakt: vedoucí oddělení - Ing. Michaela Smatanová, Ph.D. tel. 543 548 316, michaela.smatanova@ukzuz.cz

5 Oddělení půdy a lesnictví (OdPL)

5.1 Bezpečnost půdy

Bazální monitoring půd (BMP)

Monitoring zemědělských půd vznikl v roce 1992 za účelem zabezpečení zdravotně nezávadné zemědělské produkce. Spočívá ve sledování fyzikálních a chemických půdních parametrů na stálých monitorovacích plochách stálými postupy. Síť pozorovacích ploch monitoringu funguje na 189 plochách zemědělské půdy a 27 plochách v kontaminovaných územích.

V roce 2015 proběhly každoroční odběry půdních vzorků z vybraných monitorovacích ploch. Bylo odebráno 40 půdních vzorků ornice ze 40 stálých ploch Bazálního monitoringu půd a 5 vzorků svrchního horizontu z ploch v chráněných územích (CHÚ) určených ke stanovení vybraných perzistentních organických polutantů (POPs). V těchto vzorcích bylo dále stanoveno 68 účinných látek přípravků na ochranu rostlin. Ke stanovení byly vybrány látky nejčastěji aplikované na tyto plochy během předchozích pěti let a také látky nejčastěji aplikované v zemědělství obecně.

Dále byly v rámci BMP odebírány vzorky rostlin pro stanovení celkového obsahu rizikových prvků a vybraných POPs na stanovených 25 plochách základního subsystému BMP a 27 plochách subsystému kontaminovaných ploch BMP. Celkem bylo odebráno 85 vzorků rostlinného materiálu.

Mediány obsahů organických polutantů v půdních vzorcích, 2004 - 2015, ornice / svrchní horizont, $\mu\text{g}\cdot\text{kg}^{-1}$ suš. (ppb)

	PCB	16 EPA PAH	HCB	Látky skupiny DDT
Orná půda	2,19	606	3,02	22,5
Chmelnice	3,78	541	7,72	182
TTP	3,55	590	2,70	15,4
CHÚ	2,11	179	0,60	3,66

Registr těžkých kovů

Registr těžkých kovů je v současné době tvořen dvěma databázemi. První databáze obsahuje výsledky stanovení prvků ve výluhu 2M HNO₃. Rozšiřování této databáze bylo ukončeno v roce 2009; nyní obsahuje téměř 60 tis. vzorků. Druhá databáze je tvořena výsledky stanovení prvků po extrakci lučavkou královskou. Tato metoda je v rámci Registru těžkých kovů používána od roku 1998 až dosud; databáze obsahuje téměř 12 tis. vzorků.

Pro Registr těžkých kovů bylo v roce 2015 vybráno ze vzorků AZZP celkem **504** vzorků půd, z toho v rámci rozšiřování Registru na zemědělských půdách 472 vzorků půd a v rámci zemědělské půdy obhospodařované ekologickými zemědělci 32 vzorků půd.

Monitoring kalů z čistíren odpadních vod

V roce 2015 bylo odebráno **82** vzorků kalů z čistíren odpadních vod, jejichž produkce je dále využívána v zemědělství, nebo se jedná o velké a dlouhodobě monitorované ČOV. Ve všech vzorcích je stanoven obsah těžkých kovů a ve vybraných 21 vzorcích organické polutanty.

Monitoring kvality půdy a rostlin po aplikaci kalů

V roce 2015 bylo vybráno **29** vzorků půd po aplikaci kalů a odebráno 7 vzorků rostlin. Ve vzorcích se provádí analýzy těžkých kovů.

Monitoring sedimentů

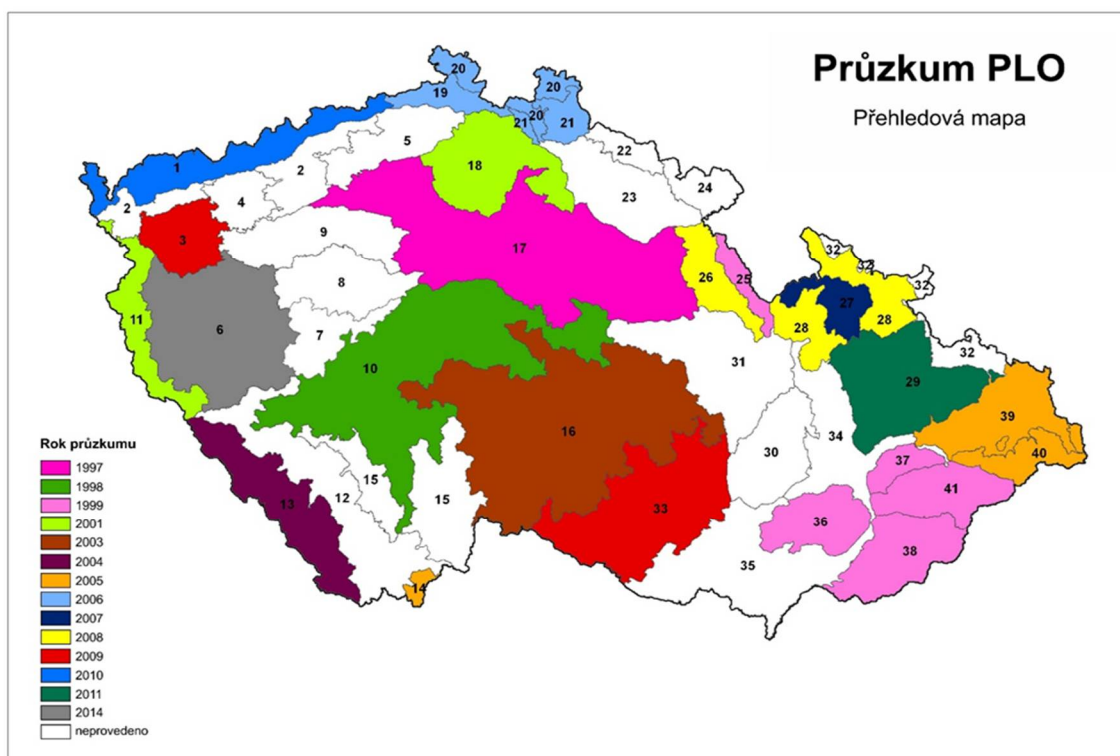
Od roku 1995 do konce roku 2015 bylo odebráno a zanalyzováno celkem **485** vzorků sedimentů (v roce 2015: 20 vzorků). Z uvedeného počtu je 268 rybníků „polních“ a 149 rybníků „návesních“, 45 rybníků lesních a 23 sedimentů z toků. V sedimentech se provádí stanovení výměnného pH, zrnitosti, přístupných živin, těžkých kovů a POPs.

Aktivní biomonitoring

Jako bioindikátory slouží rostliny jílku mnohokvětého a borovice černé. V roce 2015 byl aktivní biomonitoring provozován na 7 stanovištích a odebráno a analyzováno bylo **24** vzorků jílku a 8 vzorků jehličí. Ve všech vzorcích jsou stanoveny obsahy těžkých kovů a 16 EPA PAH.

5.2 Lesnická činnost

Průzkum výživy lesa, jehož účelem je informovat vlastníky lesních pozemků o chemizmu lesních půd, se zaměřil na dokončení terénních odběrů v Přírodní lesní oblasti (PLO) č. 11: Český les. Na 98 odběrných místech byly odebrány vzorky půdy a vzorky asimilačních orgánů lesních dřevin. Organizace průzkumu probíhala ve spolupráci se zástupci MZe a LČR, které spravují rozlohou největší část tohoto území.

Kontrola kvality a účinnosti leteckého vápnění lesních porostů pokračovala v zavedeném desetiletém cyklu. Po deseti letech od vápnění byly provedeny kontrolní odběry na lokalitách Klášterec, Horní Blatná a Nejdek v Krušných horách. Odběry před leteckým vápněním byly realizovány na lokalitě Kraslice a Hora Sv. Kateřiny v Krušných horách a na Javořici na Českomoravské vrchovině. Kontrola účinnosti vápnění byla v roce 2015 rozšířena o zjišťování množství dolomitického vápence, dopadaného na půdní povrch a dále o jeho vliv na půdní organický materiál, mikrobiální činnost a chemizmus půdní vody.

V rámci služeb vlastníkům lesa byla provedena kontrola **110** feromonových odparníků nejvíce používaných v ochraně lesa proti lýkožroutu smrkovému. Laboratorní analýzy byly doplněny terénní biologickou zkouškou. Výsledky byly publikovány v časopise „Lesnická práce“.

Na lignikultuře ve Stachách byla v roce 2015 provedena těžba topolů a vrb vysazených v roce 2010. Vytěžená biomasa byla zvážena podle jednotlivých klonů a pozemek byl připraven na obnovu výmladkovým způsobem. Studium produkce vysázených klonů energetických dřevin v podmínkách opuštěných horských pastvin bylo rozšířeno o sledování jejich vlivu na půdní vlastnosti.

Kontakt: vedoucí oddělení - Mgr. Šárka Poláková, Ph.D., tel. 543 548 333, sarka.polakova@ukzuz.cz

6 Oddělení ekologického zemědělství (OdEZ)

6.1 Kontroly ekologického zemědělství

V roce 2015 ÚKZÚZ provedl **280** úředních kontrol ekologického zemědělství (EZ) u 279 subjektů hospodařících v režimu ekologické produkce. Menší část subjektů (celkem 39) byla ke kontrole vybrána na základě rizikové analýzy ÚKZÚZ a větší část subjektů (celkem 239) ke kontrole vybral v rámci delegovaných kontrol SZIF na základě své vlastní rizikové analýzy nebo se jednalo o následné kontroly. Jedna kontrola byla provedena na základě podnětu.

Porušení pravidel ekologické produkce bylo zjištěno v rámci **5** úředních kontrol EZ. Uložena byla 3 zvláštní opatření a celkem 4 případy byly předány na MZe jako podnět ke správnímu řízení. Ve všech těchto ukazatelích došlo oproti předchozímu roku ke snížení jejich počtu. V souvislosti s úředními kontrolami EZ bylo celkem odebráno **123** vzorků. Ve srovnání se 60 vzorky odebranými v roce 2014 tedy došlo k významnému navýšení počtu odebíraných vzorků. Toto navýšení bylo zčásti způsobeno tím, že od roku 2015 byly do celkového počtu odebraných vzorků nově započteny i vzorky ekologických krmiv, které se v předchozích letech započítávaly mezi vzorky krmiv obecně, a to bez ohledu na původ.

6.2 Dlouhodobý ekologický stacionární pokus

V roce 2014 byl na pěti zkušebních stanicích ÚKZÚZ (Lípa, Čáslav, Jaroměřice nad Rokytnou, Věrovany, Horažďovice) založen dlouhodobý ekologický stacionární pokus s názvem *Porovnání různých systémů hnojení v podmínkách ekologického zemědělství (EZ)*.

V sezóně 2014/2015 byla na pokusných parcelách v souladu s metodickým pokynem pěstována ozimá pšenice odrůdy Bohemia. V závislosti na pokusných kombinacích byly pokusné parcely hnojeny močůvkou a hnojem, resp. digestátem a kompostem. U vybraných pokusných kombinací byly aplikovány intenzifikační vstupy, konkrétně výtažek z mořských řas a směs aminokyselin, oligopeptidů a mikroprvků. Po sklizni pšenice byl na vybraných pokusných parcelách vyset hrách na zelené hnojení. Hrách byl zapraven do půdy na začátku listopadu. V roce 2015 byly odebrány vzorky půdy a rostlinného materiálu, sledovaly se výnosy zrna a z důvodu výpočtu bilance živin rovněž výnosy slámy a zeleného hnojení. Analýzami byly zjišťovány obsahy živin v půdě i rostlinném materiálu, obsahy rizikových prvků a polutantů, obsahy mykotoxinů v zrna a jakostní parametry zrna (HTZ, N-látky, pádové číslo, Zeleného test, tvrdost, obsah mokrého lepku a gluten index). Rovněž budou stanoveny parametry pekárenské kvality. Na podzim 2015 byl také proveden monitoring žížal, jehož součástí bylo stanovení četnosti, druhového zastoupení a biomasy žížal.

Kontakt: vedoucí oddělení - Ing. Martin Prudil, Ph.D., tel. 543 548 386, martin.prudil@ukzuz.cz

7 Odbor přípravků na ochranu rostlin (OPOR)

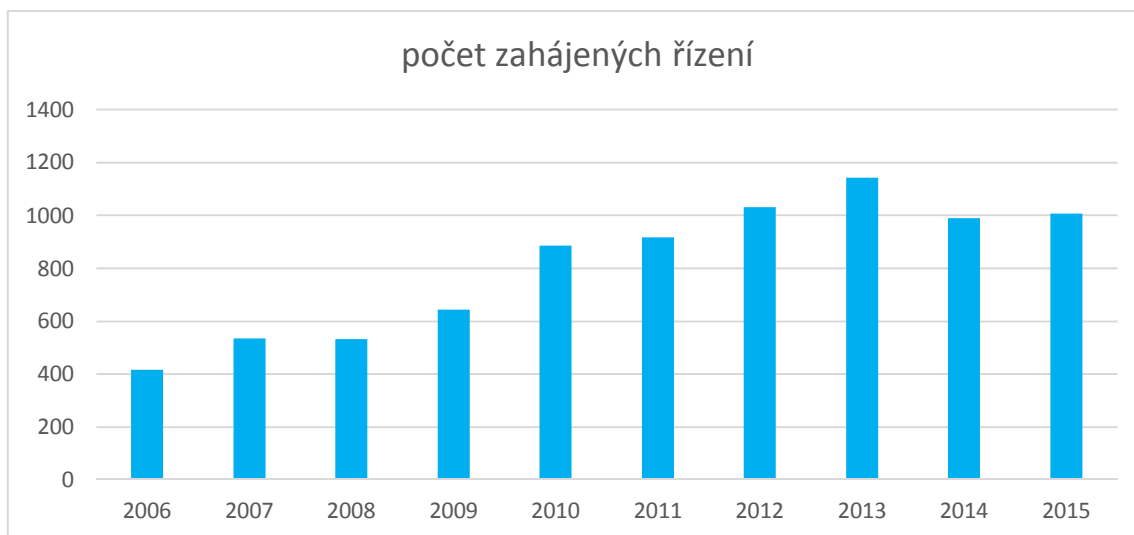
Problematika přípravků na ochranu rostlin spadá pod Sekci zemědělských vstupů od roku 2014, věnuje se jí Odbor přípravků na ochranu rostlin a zahrnuje tyto činnosti:

- povolování přípravků na ochranu rostlin,
- hodnocení vlastností pesticidních účinných látek,
- posuzování vlastností přípravků a jejich rizik pro životní prostředí,
- hodnocení účinnosti přípravků proti škodlivým organismům,
- vydávání seznamu povolených přípravků,
- osvědčování Správné experimentální praxe (GEP),
- administrace úředně odebraných vzorků POR,
- schvalování a dozor nad činností provozoven kontrolního testování profesionálních zařízení pro aplikaci POR.

7.1 Povolování přípravků na ochranu rostlin

Povolovací proces má dva stupně, schválení účinné látky Evropskou komisí a povolení přípravku v jednotlivých členských státech. Aby mohl být přípravek v České republice prodáván a používán, musí být stejně jako ve všech ostatních zemích Evropské unie povolen národním registračním úřadem, kterým je ÚKZÚZ, Odbor přípravků na ochranu rostlin.

Odbor přípravků na ochranu rostlin v roce 2015 přijal **1006** žádostí o povolení nebo změnu povolení přípravků a dalších prostředků. Žádostí o zápis dalšího prostředku do úředního registru nebo změnu v zápise bylo vyřízeno **13**. Schválení plánu letecké aplikace a povolení mimořádné letecké aplikace bylo vyřízeno celkem **5** z toho 3 kladně.

Rozhodnutí vydaná v procesu národního systému povolování	
Povolení přípravku	
Nový přípravek	4
Nový přípravek - vzájemné uznávání	39
Nový přípravek – další obchodní jméno	30
Změna povolení	339
Zrušení povolení	23
Zápis dalšího prostředku do úředního registru	
Nový prostředek	9
Změna v zápisu	7
Zrušení zápisu	0
Povolení letecké aplikace přípravku	
Schválení plánu letecké aplikace	3
Povolení mimořádné letecké aplikace	0
Povolení přípravku k řešení mimořádných stavů v ochraně rostlin formou nařízení ÚKZÚZ (tzv. výjimka na 120 dnů)	
	3

Účinná látka přípravku (tj. chemická látka nebo mikroorganismus, který působí účinek) musí být schválena Evropskou komisí. Podmínkou schválení je podání žádosti o posouzení a předložení odpovídající dokumentace v některé členské zemi Evropské unie. Odbor přípravků na ochranu rostlin obvykle hodnotí 2 – 4 účinné látky za rok jako zpravodaj, v roce 2015 nehodnotil žádnou účinnou látku jako zonální zpravodajský stát ZRMS, ale připomínkoval hodnocení 4 účinných látek, kde se na hodnocení podílel jako dotčený stát (Concerned Member State).

Před povolením přípravku musí být prokázáno, že jeho použití je bezpečné a účinné. Bezpečnost použití prokazuje žadatel předepsanými studiemi, které si je povinen nechat provést v laboratořích akreditovaných podle norem OECD. Posouzení vlivu používání přípravků na ochranu rostlin na zdraví člověka spadá do kompetence Ministerstva zdravotnictví.

Na tomto hodnocení nových přípravků spolupracují členské země v rámci tzv. zón. Jedna z členských zemí provádí hodnocení (tzv. zonální zpravodaj), ostatní země závěry hodnocení kontrolují a připomínkují. Odbor provedl za rok 2015 celkem 36 hodnocení jako zonální zpravodaj a připomínkoval 86 zpráv o posouzení přípravku.

Řada plodin pěstovaných v menším rozsahu zůstává žadateli o povolení opomíjena a možnosti ochrany jsou u nich omezené. Odbor POR zaměřuje svou činnost i na tuto oblast a ročně ve spolupráci s pěstitelskými sdruženími a výzkumnými ústavy vydává kolem 30 – 40 takových povolení. V roce 2015 bylo vydáno 10 povolení rozšířeného použití přípravku formou nařízení ÚKZÚZ.

7.2 Osvědčování způsobilosti pracovat podle zásad GEP

Odbor osvědčuje způsobilost zkušebních organizací testovat přípravky na ochranu rostlin v souladu se Správnou experimentální praxí a zajišťuje dozor nad činností těchto pracovišť. Pouze výsledky získané zkušebnami s osvědčením GEP mohou být v České republice nebo v jiných členských zemích Evropské unie využity jako dokumentace pro posouzení biologické účinnosti při povolování přípravku.

V roce 2015 bylo provedeno **17** kontrol dodržování zásad Správné experimentální praxe. Oproti předchozímu roku nebylo zjištěno závažné pochybení.

7.3 Postregistrační kontrola přípravků

Postregistrační kontrolu přípravků, tedy kontrolu uvádění přípravků na trh, prováděla v roce 2015 v rámci ÚKZÚZ jednotlivá oddělení Odboru kontroly zemědělských vstupů a Oddělení kontroly a aplikační techniky Odboru přípravků na ochranu rostlin.

V rámci postregistrační kontroly bylo v roce 2015 odebráno **55** vzorků přípravků. Vzorky přípravků se odebírají za účelem provedení laboratorních analýz k ověření souladu přípravku s podmínkami uvedenými v rozhodnutí o povolení. Jednalo se o vzorky uvedené v Plánu postregistrační kontroly pro rok 2015, ale také o vzorky, u kterých bylo podezření, že jejich složení neodpovídá podkladům předloženým ÚKZÚZ v rámci řízení o povolení přípravku. Agendu odebraných vzorků přípravků řeší v rámci ÚKZÚZ Oddělení kontroly a aplikační techniky.

Na základě analýz provedených v roce 2015 byla vydána 4 úřední opatření (ÚO) a 1 nařízení o mimořádných rostlinolékařských opatřeních. V těchto případech byl také podán podnět Oddělení legislativnímu a právnímu k zahájení správního řízení o uložení pokuty.

Oddělení kontroly a aplikační techniky provedlo mimo jiné celkem **38** kontrol držitelů povolení nebo distributorů přípravků. Z těchto kontrol vyplynulo **7** ÚO a dva podněty k řízení o pokutě.

Oddělení kontroly a aplikační techniky v roce 2015 také zhodnotilo **349** přijatých návrhů návodů použití a označování přípravků před prvním uvedením na trh na základě vydaného povolení a při každé změně povolení. Případné nedostatky v označování byly projednávány s držiteli povolení a vyhovující návrhy zveřejněny na webových stránkách ÚKZÚZ.

7.4 Profesionální zařízení pro aplikaci přípravků

Pěstitelé i jiné osoby, využívající aplikační techniku v rámci své profesní činnosti, jsou povinny tuto techniku (profesionální zařízení pro aplikaci přípravků na ochranu rostlin - ZAP) podrobovat v pravidelných intervalech kontrolnímu testování (KT), které spočívá v přezkoumání způsobilosti pro správnou aplikaci přípravků.

Odpovědným útvarem ÚKZÚZ za oblast ZAP je Oddělení kontroly a aplikační techniky Odboru přípravků na ochranu rostlin.

Provozování kontrolního testování je koncesovanou živností, k jejímuž vydání se Oddělení kontroly a aplikační techniky příslušnému živnostenskému úřadu vyjadřuje po předchozím zhodnocení způsobilosti žadatele o koncesi. V roce 2015 byla přijata **1** žádost

o souhlas se změnou koncesní listiny, která byla vyřízena kladně, a bylo provedeno **15** kontrol provozoven KT. Tyto kontroly byly zaměřeny především na správnost postupu při provádění vlastního KT a vedení evidence otestovaných ZAP.

Pravidelné KT používaných ZAP jsou prováděny provozovny KT na základě technologických požadavků a postupu, který uvádí vyhláška č. 207/2012 Sb., o profesionálních zařízeních pro aplikaci přípravků. ÚKZÚZ vede seznam provozoven KT, který zveřejňuje na www.eagri.cz.

Kontakt: ředitel odboru: Ing. Pavel Minář, Ph.D., tel. 545 110 431, pavel.minar@ukzuz.cz

8 Odbor kontroly zemědělských vstupů (OKZV)

Odbor kontroly zemědělských vstupů zajišťuje kromě již výše zmiňovaných úředních kontrol krmiv, hnojiv a přípravků na ochranu rostlin u zemědělských subjektů registrovaných ÚKZÚZ, také kontroly v prvovýrobě (kontroly podmíněnosti, národní kontroly a delegované kontroly).

8.1 Kontroly podmíněnosti (Cross Compliance)

Všechny kontroly u zemědělských podnikatelů v prvovýrobě jsou děleny na kontroly podmíněnosti (cross compliance) spojené s kontrolou národních požadavků, národní kontroly a kontroly, které jsou na ústav delegovány platební agenturou.

ÚKZÚZ, jako jedna z kompetentních kontrolních organizací, zajišťuje úřední kontrolu nad dodržováním požadavků Cross Compliance u zemědělských podnikatelů hospodařících ve zranitelných oblastech, nad dodržováním požadavků platných pro ochranu podzemních vod proti znečištění (DZES 3) a v neposlední řadě kontrolu zákazu hnojení a aplikace přípravků na ochranu rostlin (POR) v ochranných pásmech kolem vod (DZES 1). Z oblasti krmiv to jsou kontroly dodržování požadavků na hygienu krmiv u provozovatelů krmivářských podniků a dále se prověřuje dodržování zásad a pravidel pro prevenci, tlumení a eradikaci TSE (tzv. přenosné spongiformní encefalopatie).

Během jedné kontroly na místě jsou inspektory prověřeny požadavky podmíněnosti spolu s požadavky národními (tj. bez vlivu na přímé platby), čímž je snížena administrativní zátěž na kontrolované osoby. Prověřování dodržování tzv. minimálních požadavků na hnojení a na používání POR je od roku 2015 prováděna v systému kontrol způsobilosti.

V rámci kontrol podmíněnosti jsou kontrolovány čtyři tématické okruhy:

- **Kontrola zemědělských podnikatelů hospodařících ve zranitelných oblastech**
- **Kontrola zákazu hnojení a aplikace přípravků na ochranu rostlin v ochranných pásmech kolem vod (DZES 1).** Zákaz aplikace hnojiv v nehnojeném pásu byl inspektory v terénu fyzicky prověřován od roku 2009, ovšem pouze u zemědělců hospodařících ve zranitelných oblastech. Tímto požadavkem je zakázané hnojení postihnutele i mimo zranitelné oblasti. Od roku 2014 kontrolují inspektoři kromě zákazu aplikace hnojiv také zákaz aplikace POR.

- **Kontrola dodržování podmínek platných pro ochranu podzemních vod proti znečištění (DZES 3).** OKZV kontroluje tuto oblast od roku 2010, kdy část kompetencí týkajících se hospodaření se závadnými látkami převzal od České inspekce životního prostředí.
- **Kontrola hygieny krmiv a prevence, tlumení a eradikace TSE (tzv. přenosné spongiformní encefalopatie).**

Zjištěná pochybení:

Skladování závadných látek v nevyhovujících skladech, popř. na zemědělské půdě na nevhodných plochách (meliorovaná část pozemku), únik těchto látek do okolního prostředí, popřípadě nebyly provedeny pravidelné zkoušky těsnosti potrubí a nádrže určených pro skladování ropných látek se řadí mezi nejčastěji zjišťované pochybení v rámci systému Cross Compliance.

Neschválení havarijního plánu příslušným vodoprávním úřadem (či jeho absence), nesprávné uložení hnoje na zemědělskou půdu bez souladu s havarijním plánem (doba uložení hnojiva na z.p. přesahuje maximální lhůtu 12 měsíců, nebo současné místo pro uložení hnojiv není v havarijním plánu uvedeno), jsou nejčastěji zastoupená porušení, která ovšem nemají vliv na vyplacenou výši dotací, protože nejsou požadavkem podmíněnosti.

Mezi nejčastěji konstatované porušení z oblasti krmiv se řadí nevhodné skladování krmiv, kdy je zjišťována přítomnost skladištních škůdců s potenciálním rizikem znehodnocení skladovaného krmiva, popř. nebyly vedeny záznamy o zdroji a množství krmiva a jeho spotřebě tak, aby byl zachován princip dohledatelnosti použitého krmiva.

Přehled provedených kontrol Cross Compliance za rok 2015

Cross Compliance	Kontroly celkem*	Kontroly s porušením•
Nitrátová směrnice	188	14
DZES 1	443	0
DZES 3	503	72
Kontroly zásad potravinového práva	312	9
Kontroly tlumení přenosu TSE	195	0
Kontroly celkem	1 641	95

*Kontroly plánované, následné, mimořádné (na podnět)

• Kontroly, během nichž byl porušen minimálně jeden požadavek

8.2 Národní kontroly

8.2.1 Kontroly v prvovýrobě

V rámci prvovýroby krmiv jsou kontroly zaměřeny na výrobu, distribuci, užití, jakost krmiv a jejich skladování a označování. Během kontrol na místě je zajištěn odběr vzorků krmiv, doplňkových látek a premixů pro laboratorní stanovení.

V oblasti hnojiv je ověřováno skladování a používání, při těchto kontrolách je zajištěn úřední odběr vzorků hnojiv, kalů a sedimentů pro následný rozbor.

V roce 2015 bylo u 18 oprávněných osob zkontrolováno oprávnění, které vydává ústav pro provádění odběru vzorků půd v rámci AZZP.

U části ekologicky hospodařících zemědělců je prováděna národní kontrola (39 subjektů). Výběr je prováděn na základě specifických podmínek (například chov zvířat bez tržní produkce, ekologické pěstování révy vinné, přítomnost kultury orná půda aj.).

V roce 2015 byly v rámci národních kontrol kontrolovány také zásady používání upravených kalů z ČOV (79 kontrol, 24 porušení).

V neposlední řadě se do této kategorie zahrnují podnětné kontroly na základě stížností osob či orgánů veřejné správy. Tyto kontroly tvoří zanedbatelné procento kontrol u zemědělských podnikatelů v prvovýrobě.

8.2.2 Kontroly mimo prvovýrobu

Mimo prvovýrobu jsou úřední kontroly krmiv zaměřeny na registraci či schvalování krmivářských provozů, předvedení výroby, nebo je prováděno šetření v maloobchodní síti. Kontroly hnojiv jsou cíleny na uvádění hnojiv do oběhu - výrobu, distribuci a obchodní síť.

Zjištěná pochybení:

Z výsledků provedených kontrol je zřejmé, že nejvyšší míra potenciálního ohrožení životního prostředí vlivem zemědělské činnosti představují nedostatečně zabezpečené sklady hnojiv, popř. nevhodně uložená hnojiva na zemědělské půdě, kdy jsou tato statková hnojiva ukládána na zemědělskou půdu bez souladu s havarijním plánem. Povinnost předložit schválený havarijní plán je požadována v případech, kdy je zacházeno se závadnými látkami ve větším rozsahu, popř. kdy je zacházení se závadnými látkami spojeno se zvýšeným nebezpečím pro povrchové nebo podzemní vody. Tato povinnost však není kontrolována v systému přímých plateb.

Problémy s nevhodným skladováním byly zjištěny také u krmiv, kde v navštívených skladech byla prokázána přítomnost skladištních škůdců s potenciálním rizikem znehodnocení skladovaného krmiva. K dalším konstatovaným porušením se řadí chybné označování krmiv uváděných na trh (neuvádění povinných nebo doplňkových údajů na etiketě krmiva), neoznámení změny v registraci krmivářského provozu, nebo jsou u provozovatelů krmivářských podniků zjišťovány nedostatky v postupech uplatňovaných v systému HACCP. Další informace z oblasti krmiv a hnojiv jsou uvedeny v dřívějších kapitolách Oddělení krmiv a Oddělení hnojiv.

8.2.3 Kontroly přípravků na ochranu rostlin v obchodní síti

Výkon úřední kontroly výroby, dovozu, uvádění přípravků na ochranu rostlin do oběhu, jejich označování, balení a skladování je Odborem kontroly zemědělských vstupů realizován od 1. 1. 2014. Za rok 2015 bylo inspektory provedeno celkem **552** kontrol distributorů přípravků a dalších prostředků na ochranu rostlin, porušení požadavků bylo zjištěno u 74 kontrol a vydáno bylo **64** ÚO. Během kontrol na místě je dále zajišťován odběr vzorků přípravků na ochranu rostlin k laboratornímu stanovení.

Zjištěná pochybení:

Jako nejčastější pochybení lze konstatovat prodej a skladování přípravků s prošlou dobou použitelnosti, prodej nepovolených přípravků, závady v dokladech o prodeji přípravků a závady v označování a balení přípravků

8.3 Delegované kontroly

Delegované kontroly jsou zajišťovány pro platební agenturu SZIF – Státní zemědělský intervenční fond a v malé míře pro Státní ústav pro jadernou bezpečnost (SÚJB). Pro SÚJB se odebírají vzorky krmiv na stanovení obsahu radionuklidů.

- **Kontroly podmínek v rámci agroenvironmetálních a egroenvironmentálně - klimatických opatření**

Tyto kontroly se zaměřují na dodržování limitů při hnojení v rámci ošetřování travních porostů (louky, pastviny), zatravňování orné půdy, dodržování podmínek v případě hnojení v oblastech Natura 2000, posuzování limitů hnojení u zeleniny pěstované v rámci integrované produkce, kontrolu provádění pravidelných řezů v ekologických a integrovaných ovocných sadech. Pravidelné ošetřování se kontroluje rovněž ve vinicích, které jsou obhospodařovány v režimu integrované produkce. Kontroly dodržování podmínek platných pro používání hnojiv a přípravků na ochranu rostlin v integrované produkci jsou inspektory prověřovány během společných kontrol s pracovníky ORLI.

- **Kontrola ekologicky hospodařících zemědělských podnikatelů**

Kontrolou ekologicky hospodařících zemědělců byl ÚKZÚZ pověřen na počátku roku 2010. Vedle kontrol subjektů, které vybírá Státní zemědělský intervenční fond, provádí ÚKZÚZ výběr určitého procenta pro výkon svých vlastních kontrol. Výběrový soubor je vždy tématicky zaměřen, v jarních měsících se např. ověřuje pastevní chov zvířat, dále subjekty hospodařící na orné půdě a na podzim se odebírají listy révy vinné na stanovení přípravků na ochranu rostlin, tedy látek nepovolených v ekologickém režimu hospodaření. Detailněji je ekologické zemědělství rozepsáno v části týkající se přímo EZ.

- **Odebírané vzorky krmiv a rostlinného materiálu pro potřeby SÚJB a SZIF**

Objem odebíraných vzorků krmiv (seno, siláže, krmné směsi) pro monitoring radionuklidů byl v roce 2015 50 vzorků. Vzorky technického konopí na stanovení obsahu THC byly v roce 2015 navýšeny na počet 35.

Přehled provedených delegovaných kontrol za rok 2015

Delegované kontroly	Kontroly celkem*	Kontroly s porušením•
AEO	233	5
AEKO	559	2
EZ	279	5
Celkem kontroly	1071	12
Vzorky konopí	35	0
Vzorky krmiv (radionuklidy)	50	0

*Kontroly plánované, následné, mimořádné (na podnět)

•Kontroly, během nichž byl porušen minimálně jeden požadavek

Zjištěná pochybení:

Nepředložení, popř. nevedení evidence o použitých hnojivech patřila v systému AEO i AEKO k nejčastěji zjištěným porušením. Dále bylo zjištěno nakládání s POR bez zajištění tohoto výkonu odborně způsobilou osobou. V neposlední řadě bylo konstatováno použití nepovolených přípravků na ochranu rostlin a aplikace nepovolené účinné látky během ošetřování porostu.

V roce 2015 nebylo inspektory zjištěno žádné nedodržení stanovených limitů dusíku při hnojení nebo během pastvy hospodářských zvířat.

Kontakt: ředitel odboru - Ing. Josef Svoboda, Ph.D., tel. 543 548 309,
pepa.svoboda@ukzuz.cz